

Критеријуми оцењивања за предмет Трговинско пословање, 3. разред Смер: комерцијалиста

Модул број 1: Трговина као привредна делатност (9 часова)

1. Недовољан (1)

- Ученик није у стању да објасни настанак, место, улогу и значај трговине као привредне делатности.
- Не може да наведе или објасни функције трговине.
- Нема јасну представу о економској повезаности трговине са другим привредним делатностима.

2. Довољан (2)

- Ученик је делимично у стању да објасни настанак, место, улогу и значај трговине као привредне делатности, али одговор није потпун.
- Уме да неведе основне функције трговине, али објашњење није дубинско.
- Економске везе трговине са другим привредним делатностима су делимично објашњене, али без значајније повезаности или детаља.

3. Дobar (3)

- Ученик је у стању да јасно објасни настанак, место, улогу и значај трговине као привредне делатности, али са неким мањим пропустима или недовољним детаљима.
- Објашњава функције трговине и може илустровати примере.
- Економске везе трговине са другим привредним делатностима (пољопривредом, индустријом, саобраћајем) су разумљиво објашњене, али могло би бити више детаља и дубине.

4. Врло добар (4)

- Ученик је добро објаснио настанак, место, улогу и значај трговине као привредне делатности, са већим бројем примера и детаља.
- Функције трговине су јасно објашњене, а ученик разуме њихову важност.
- Економске везе трговине са другим привредним делатностима су добро разјашњене, са уважавањем више аспеката и са становишта трговине и са становишта одређене привредне делатности.

5. Одличан (5)

- Ученик потпуно и детаљно објашњава настанак, место, улогу и значај трговине као привредне делатности, уз јасне и конкретне примере.

- Функције трговине су детаљно објашњене са нагласком на њихову важност за економију.
- Економске везе трговине са другим привредним делатностима су изузетно јасно објашњене, уз разматрање дубоких и комплексних односа.

Модул број 2: Организациони облици трговине

1. Недовољан (1)

- Ученик није у стању да разликује облике трговине.
- Не може да објасни организационе облике трговине на велико.
- Не разликује основне врсте малопродаје према начину продаје.
- Не разуме значај и место услуга у промету робе или не може да објасни њихов значај за кориснике.
- Не разликује и није у стању да објасни привредне организације које се баве пружањем трговинских услуга.

2. Довољан (2)

- Ученик је делимично у стању да разликује облике трговине, али одговори су површни или недовољно јасни.
- Може делимично објаснити организационе облике трговине на велико, али са значајним недостацима.
- Разликује неке врсте малопродаје према начину продаје, али без довољних детаља.
- Разуме основну улогу услуга у промету робе, али објашњење није потпуно или није повезано са значајем за кориснике.
- Помањкају примери и детаљи у објашњавању различитих привредних организација које се баве пружањем трговинских услуга.

3. Дobar (3)

- Ученик разликује облике трговине и може их објаснити, али са неким мањим недостацима или недовољним детаљима.
- Објашњава организационе облике трговине на велико, али са ограниченим примерима или детаљима.
- Разликује врсте малопродаје према начину продаје и може их разумљиво објаснити.
- Ученик објашњава место услуга у промету робе и може навести њихов значај за кориснике, али без дубље анализе.
- Разликује и објашњава неке привредне организације које се баве пружањем трговинских услуга, али са мањим недостатком детаља.

4. Врло добар (4)

- Ученик јасно разликује облике трговине, са примерима и детаљним објашњењем.

- Објашњава организационе облике трговине на велико уз примере и разматрање њихове значајности.
- Разликује и објашњава све врсте малопродаје према начину продаје уз довољно детаља и примера.
- Место и значај услуга у промету робе су јасно објашњени и повезани са потребама и интересима корисника.
- Ученик разликује и детаљно објашњава привредне организације које се баве пружањем трговинских услуга.

5. Одличан (5)

- Ученик потпуно и прецизно разликује облике трговине, уз дубинско објашњење и конкретне примере.
- Објашњава организационе облике трговине на велико са детаљним и детаљно разрађеним примерима који показују њихову улогу и значај.
- Разликује све врсте малопродаје према начину продаје, са извршним разматрањем свих аспеката и примера из стварне праксе.
- Објашњава место и значај услуга у промету робе и детаљно разматра њихову важност за кориснике, са конкретним примјерима.
- Ученик јасно разликује и детаљно објашњава све врсте привредних организација које се баве пружањем трговинских услуга, уз анализу њихове улоге и значаја у економском систему.

Модул број 3: Трговина, тржиште и транспорт

. Недовољан (1)

- Ученик не разликује организационе облике тржишта.
- Не може да објасни тржишне институције гросистичког типа и институције за послове малопродаје.
- Не разуме улогу конкуренције на тржишту и не може да наведе добре и лоше стране конкуренције.
- Не разликује облике нарушавања конкуренције.
- Не разуме везу између трговине и транспорта и не може да објасни значај транспорта.
- Не разликује задатке у транспорту и врсте превоза.
- Не разуме важност и поступак планирања транспорта.
- Не разликује коришћење сопствених од туђих средстава у транспорту и не може да наведе предности и недостатке превоза у сопственој и у туђој режији.

2. Довољан (2)

- Ученик делимично разликује организационе облике тржишта, али са недовољним детаљима.
- Може делимично објаснити тржишне институције гросистичког типа и малопродаје, али објашњење је површно.

- Разуме основну улогу конкуренције на тржишту, али објашњење није детаљно и не разматра добре и лоше стране конкуренције.
- Делимично разликује облике нарушавања конкуренције, али са недовољним примерима.
- Површно објашњава везу између трговине и транспорта, као и значај транспорта.
- Нису довољно разликовани задатци у транспорту и врсте превоза.
- Делимично разуме важност и поступак планирања транспорта.
- Може разликовати коришћење сопствених од туђих средстава у транспорту, али са недовољно детаља и примера.

3. Дobar (3)

- Ученик разликује организационе облике тржишта, али са неким мањим недостацима у објашњењу.
- Добро објашњава тржишне институције грoсистичког типа и институције за малопродају.
- Разуме улогу конкуренције на тржишту и објашњава добре и лоше стране конкуренције, али са ограниченим примерима.
- Разликује облик нарушавања конкуренције, али објашњење је генерално без дубље анализе.
- Објашњава везу између трговине и транспорта и разуме њихов значај за економију.
- Разликује задатке у транспорту и врсте превоза, али не са детаљима који би додатно осветлили разлике.
- Разуме важност и поступак планирања транспорта, али не разматра све аспекте.
- Разликује коришћење сопствених од туђих средстава у транспорту, али са неким недостацима у објашњењу предности и недостатака.

4. Врло добар (4)

- Ученик јасно разликује организационе облике тржишта и објашњава их са примерима и детаљима.
- Добро објашњава тржишне институције грoсистичког типа и институције за малопродају са примерима из праксе.
- Разуме улогу конкуренције на тржишту и детаљно разматра добре и лоше стране конкуренције.
- Разликује облике нарушавања конкуренције и објашњава их са примерима.
- Јасно објашњава везу између трговине и транспорта, као и значај транспорта за економију.
- Разликује задатке у транспорту и врсте превоза уз објашњење свих карактеристика.
- Разуме важност и поступак планирања транспорта и разматра све релевантне аспекте.
- Разликује коришћење сопствених од туђих средстава у транспорту и пружа дубљу анализу предности и недостатака превоза у сопственој и туђој режији.

5. Одличан (5)

- Ученик потпуно и прецизно разликује организационе облике тржишта и објашњава их уз дубинско разматрање.
- Самостално објашњава тржишне институције гростичког типа и малопродаје са конкретним примерима и детаљима.
- Потпуно разуме улогу конкуренције на тржишту и изузетно детаљно разматра њене добре и лоше стране уз примере из стварне праксе.
- Јасно разликује облике нарушавања конкуренције, уз јасне и конкретне примере и дубље разматрање.
- Јасно и детаљно објашњава везу између трговине и транспорта и њихов значај у контексту економије.
- Потпуно разликује задатке у транспорту и врсте превоза, уз изванредну детаљност у анализи карактеристика.
- Потпуно разуме важност и поступак планирања транспорта, укључујући све аспекте и стручне приступе.
- Потпуно разликује коришћење сопствених од туђих средстава у транспорту и нуди дубоку и прецизну анализу предности и недостатака превоза у сопственој и у туђој режији.

Модул број 4: Трговинско предузеће

1. Недовољан (1)

- Ученик не показује разумевање појмова и услова за настанак предузећа и није у стању да их дефинише.
- Не може да наведе основне карактеристике предузећа.
- Не разуме концепт предузећа као система и не може да наведе разлоге његовог постојања.
- Не познаје појам поделе рада и специјализације.
- Не разликује предузећа према привредној делатности и величини.
- Не може да наведе и објасни основне врсте друштава лица и друштава капитала.
- Не разуме шта су јавна предузећа и није у стању да наведе њихове врсте.
- Не разуме појам окружења предузећа и није у стању да наведе његове врсте.
- Не разликује пословне функције у трговинском предузећу и не може да именује основне елементе.

2. Довољан (2)

- Ученик делимично дефинише појмове и услове за настанак предузећа, али са неким недостацима.
- Наводи неке основне карактеристике предузећа, али одговори су површни.
- Ученик разуме концепт предузећа као система, али није у могућности да разложи све разлоге његовог постојања.
- Делимично разуме појам поделе рада и специјализације, али објашњење је површно.

- Познаје неке класификације предузећа према привредној делатности и величини, али без довољно примера или детаља.
- Може да наведе и објасни неке врсте друштава лица и капитала, али не са потпуном тачношћу.
- Делимично разуме појам јавних предузећа и може да наведе неке њихове врсте.
- Основа окружења предузећа је објашњена, али недостатак дубљег разматрања врста окружења.
- Разуме основне пословне функције у трговинском предузећу, али не разликује све његове елементе.

3. Добар (3)

- Ученик дефинише појмове и услове за настанак предузећа и може дати основну дефиницију, али са неким мањим пропустима.
- Наводи већину основних карактеристика предузећа и може да их објасни уз неке примере.
- Ученик разуме концепт предузећа као система и може да наведе већину разлога за његово постојање.
- Дефинише поделу рада и специјализацију, али са неким недостацима у објашњењу.
- Разликује предузећа према привредној делатности и величини, али недостаје нека дубља анализа.
- Може да наведе и објасни основне врсте друштава лица и друштава капитала, али уз неке опште и површне дефиниције.
- Разуме појам јавних предузећа и може да наведе неке врсте, али без детаљнијег разматрања.
- Разликује врсте окружења предузећа, али није у могућности да их све детаљно анализира.
- Објашњава пословне функције у трговинском предузећу и разликује неке од основних елемената.

4. Врло добар (4)

- Ученик добро дефинише појмове и услове за настанак предузећа и може их објаснити са значајним бројем примера.
- Наводи и објашњава већину основних карактеристика предузећа, са јасним примерима и детаљима.
- Добро разуме концепт предузећа као система и детаљно разматра разлоге за његово постојање.
- Објашњава поделу рада и специјализацију са примерима који илуструју њихову примењивост.
- Разликује предузећа према привредној делатности и величини, те образлаже те класификације са добрим примерима.
- Објашњава и разликује основне врсте друштава лица и друштава капитала, укључујући њихове разлике.
- Јасно разуме јавна предузећа и може да наведе и разликује врсте јавних предузећа.

- Разумевање окружења предузећа и разлика између врста окружења је добар, уз примере и објашњења.
- Разликује пословне функције у трговинском предузећу и разуме све основне елементе са конкретним примерима.

5. Одличан (5)

- Ученик прецизно дефинише појмове и услове за настанак предузећа уз дубинску анализу и конкретне примере.
- Наводи све основне карактеристике предузећа и објашњава их уз изванредну подршку примера из праксе.
- Потпуно разуме концепт предузећа као система и истражује све разлоге за његово постојање, укључујући дубоке анализе.
- Пажљиво дефинише поделу рада и специјализацију, уз примере који јасно показују њихову примењивост у различитим контекстима.
- Разликује предузећа према привредној делатности и величини и детаљно разматра све класификације уз стручне примере.
- Може да наведе, разликује и објасни све врсте друштава лица и друштава капитала са јасним разликама и примерима.
- Потпуно разуме јавна предузећа и разликује све врсте јавних предузећа уз детаљну анализу њихове улоге.
- Потпуно разуме окружење предузећа, разликује све врсте окружења и пружа дубоку анализу њиховог утицаја на пословање.
- Објашњава све пословне функције у трговинском предузећу и разликује све његове основне елементе уз примере и стручне анализе.

Модул број 5: Средства предузећа

1. Недовољан (1)

- Ученик није у стању да дефинише средства предузећа и не разликује основне критеријуме за њихово разликовање.
- Не може да наведе врсте средстава предузећа, нити да препознаје разлике између њих.
- Не разуме појам обртних средстава и није у стању да их класификује.
- Не разуме појам коефицијента обрта и временског трајања обрта обртних средстава, нити може да израчуна било који од ових параметара.
- Не разликује врсте основних средстава предузећа и не може да израчуна набавну, садашњу и отписану вредност основних средстава.
- Не разуме како се обрачунава амортизација и није у стању да примени ниједну од метода за обрачун.
- Не разликује изворе средстава предузећа и не може да препозна разлике између њих.
- Не разуме врсте трошкова у трговини и није у стању да их класификује.

2. Довољан (2)

- Ученик може делимично да дефинише средства предузећа и разликује неке основне критеријуме за њихово разликовање, али са значајним недостацима.
- Наводи неке врсте средстава предузећа, али без довољне прецизности.
- Делимично разуме обртна средства и може да наведе неке врсте обртних средстава, али не разликује све критеријуме.
- Може да израчуна коефицијент обрта и временско трајање обрта обртних средстава, али са грешкама или уз подршку.
- Разликује неке врсте основних средстава, али није у стању да прецизно израчуна набавну, садашњу и отписану вредност.
- Разуме основне принципе амортизације, али није у стању да примени све методе обрачуна.
- Делимично разликује изворе средстава предузећа и може да препозна неке од њих.
- Разуме неке врсте трошкова у трговини, али их не класификује увек исправно или са примерима.

3. Добар (3)

- Ученик дефинише средства предузећа и разликује основне критеријуме за њихово разликовање, али са неким мањим пропустима.
- Наводи све врсте средстава предузећа, али са неким општим дефиницијама.
- Разуме појам обртних средстава и разликује њихове врсте, али не увек са потпуном прецизношћу.
- Може да израчуна коефицијент обрта и временски период трајања обрта обртних средстава са мањим недостацима.
- Разликује врсте основних средстава предузећа и може да израчуна набавну, садашњу и отписану вредност, али са ограниченим примерима.
- Правилно примењује једну од метода амортизације, али са недостацима у примени других метода.
- Добро разликује изворе средстава предузећа и може да наведе неке од њих са примерима.
- Разуме и разликује већину врста трошкова у трговини и може да их класификује на основу задатих података.

4. Врло добар (4)

- Ученик добро дефинише средства предузећа и прецизно разликује критеријуме за њихово разликовање, уз конкретне примере.
- Наводи све врсте средстава предузећа са јасним и тачним дефиницијама.
- Разуме појам обртних средстава и у стању је да разликује све врсте обртних средстава.
- Може да израчуна коефицијент обрта и временски период трајања обрта обртних средстава са малим грешкама.
- Разликује све врсте основних средстава и може тачно да израчуна набавну, садашњу и отписану вредност на основу датих података.

- Исправно примењује неколико метода за обрачун амортизације и може да одабере најпогоднију за задати случај.
- Јасно разликује све изворе средстава предузећа и може да изведе закључке о њиховој примени.
- Правилно разликује врсте трошкова у трговини и може да их систематски класификује уз образложење.

5. Одличан (5)

- Ученик прецизно дефинише средства предузећа и разликује све критеријуме за њихово разликовање уз дубинску анализу.
- Наводи и дефинише све врсте средстава предузећа са јасним и конкретним примерима.
- Потпуно разуме појам обртних средстава и у потпуности разликује све њихове врсте.
- Са високом прецизношћу израчунава коефицијент обрта и временски период трајања обртних средстава уз разматрање свих релевантних фактора.
- У потпуности разликује врсте основних средстава и тачно израчунава набавну, садашњу и отписану вредност, укључујући све релевантне факторе.
- Одлично примењује различите методе амортизације и може да их прилагоди специфичним условима предузећа.
- Разликује све изворе средстава предузећа и детаљно објашњава њихову улогу у пословању предузећа.
- Потпуно разуме и разликује све врсте трошкова у трговини, као и њихову примјену у различитим ситуацијама, уз примере.

Модул број 6: Организационо понашање и организациона култура предузећа

1. Недовољан (1)

- Ученик није у стању да опише појам организационог понашања и не показује разумевање основних принципа.
- Не разуме појам организационе културе и организационе климе, те не може да их дефинише ни на најосновнијем нивоу.
- Не препознаје различите врсте конфликта у организацији, нити има знање о методама за њихово решавање.
- Не разликује позитиван и негативан утицај конфликта на функционисање предузећа и не може да пружи конкретне примере.

2. Довољан (2)

- Ученик има ограничено разумевање појма организационог понашања и може да да основну дефиницију, али са значајним недостацима.
- Може делимично дефинисати организациону културу и организациону климу, али са недовољним објашњењем.

- Непотпуно разликује неке врсте конфликта у организацији, али не разуме у потпуности начине за њихово решавање.
- Препознаје основне позитивне и негативне аспекте конфликта у организацији, али не разматра њихов утицај у детаљима.

3. Дobar (3)

- Ученик може да опише појам организационог понашања, али са неким мањим недостацима у дефиницији.
- Добро дефинише појам организационе културе и организационе климе, али уз неке нејасноће или недостатке у детаљима.
- Разликује неке врсте конфликта у организацији и може да навести неке од метода за њихово решавање, али није у стању да их све објасни.
- Ученик разуме основне позитивне и негативне аспекте конфликта на функционисање предузећа, али не разматра све факторе који могу утицати на организацију.

4. Врло добар (4)

- Ученик прецизно опише појам организационог понашања и разуме његову улогу у организацијама.
- Јасно дефинише појам организационе културе и организационе климе, уз конкретне примере који илуструју њихову примену.
- Разликује различите врсте конфликта у организацији и може да наведе и објасни неке од техника за њихово решавање, са добрим разматрањем последица.
- Ученик разуме позитиван и негативан утицај конфликта на функционисање предузећа и може да објасни како ови утицаји варирају у зависности од контекста.

5. Одличан (5)

- Ученик показује дубинско разумевање појма организационог понашања и може да га детаљно анализира у контексту различитих организација.
- Потпуно разуме појам организационе културе и организационе климе и може да понуди изванредне примере из праксе који потврђују њихову важност у организацијама.
- Прецизно разликује све врсте конфликта у организацији и предлаже комплексне и практичне методе за њихово решавање, уз уважавање различитих аспеката ситуације.
- Потпуно разуме позитивне и негативне аспекте конфликта и може да разматра њихов утицај на функционисање предузећа, укључујући све релевантне факторе који могу утицати на развој организације.

Модул: Улога државе у трговинском пословању

1. Недовољан (1)

- Ученик није у стању да објасни улогу државе у трговини и не разуме њене прописе.
- Не може да наведе мере које држава доноси у циљу спречавања шпекулација и нелојалне конкуренције.
- Не разуме законске обавезе трговца у погледу заштите потрошача и није у стању да их наведе ни на најосновнијем нивоу.

2. Довољан (2)

- Ученик има ограничено разумевање улоге државе у трговини, али не може детаљно да објасни њену улогу.
- Наводи неке прописе или мере које држава доноси у циљу спречавања шпекулација и нелојалне конкуренције, али их не објашњава детаљно.
- Делимично разуме законске обавезе трговца у погледу заштите потрошача, али са значајним пропустима у примени или објашњењу.

3. Добар (3)

- Ученик објашњава улогу државе у трговини, али са неким мањим недостацима или пропустима у детаљима.
- Разуме прописе који се односе на спречавање шпекулација и нелојалне конкуренције и може да их наведе, али не пружа потпуну анализу.
- Добро разуме законске обавезе трговца у погледу заштите потрошача и може да наведе већину основних обавеза, али не детаљно.

4. Врло добар (4)

- Ученик јасно објашњава улогу државе у трговини, са добрим разматрањем законских оквира и мера које држава предузима.
- Разумева прописе који регулишу спречавање шпекулација и нелојалне конкуренције и може да их прецизно наведе, уз добар примерак.
- Објашњава законске обавезе трговца у погледу заштите потрошача, уз јасно навођење најважнијих обавеза и њихову примену у контексту пословања.

5. Одличан (5)

- Ученик објашњава улогу државе у трговини, уз дубинску анализу прописаних мера, укључујући економске и правне аспекте.
- Потпуно разуме прописе који се односе на спречавање шпекулација и нелојалне конкуренције и може да наведе конкретне мере које држава примењује, уз примере из стварног живота.
- У стању је да објасни све законске обавезе трговца у погледу заштите потрошача, укључујући све релевантне законе и правила која регулишу ову област.

Критеријуми оцењивања

Предмет: Трговинско пословање

Годишњи фонд часова: 96

Одељење: 4/1

1. модул: Спољнотрговинско пословање

Оцена 5 (одличан)

Ученик је у стању да:

- Самостално и прецизно дефинише појам спољне трговине и наброји све њене кључне карактеристике
- Објасни улогу и значај спољне трговине са критичким освртом на примере из праксе
- Анализира значај спољне трговине за Републику Србију, наводећи статистичке или конкретне примере
- Јасно формулише аргументе за ограничење трговине
- Детаљно објасни принципе спољнотрговинског пословања
- Разликује субјекте спољнотрговинског пословања у земљи и иностранству, уз примере
- Објасни карактеристике предузећа и друштава за увоз и извоз
- Прецизно разликује врсте и облике спољнотрговинских послова
- Детаљно објасни режиме спољне трговине
- Разликује и објасни улогу организација које пружају трговинске услуге у спољном промету
- Објасни везу између спољне и унутрашње трговине са нагласком на међусобну зависност
- Изабере најбољу лизинг понуду на основу специфичних услова и тачно израчуна трошкове лизинга
- Детаљно анализира предности и недостатке различитих врста спољнотрговинских послова

Оцена 4 (врло добар)

Ученик је у стању да:

- Самостално дефинише појам спољне трговине и наброји већину њених карактеристика
 - Објасни улогу и значај спољне трговине са разумевањем, наводећи примере
 - Наведе основне чињенице о значају спољне трговине за Републику Србију
 - Износи аргументе за ограничење трговине и повезује их са конкретним примерима
 - Објасни принципе спољнотрговинског пословања, не превише детаљно
 - Разликује субјекте спољнотрговинског пословања
 - Наведе основне карактеристике предузећа и друштава за увоз и извоз
 - Разликује врсте и облике спољнотрговинских послова, без дубље анализе
 - Објасни режиме спољне трговине, уз мање недостатке
 - Препозна и опише улогу организација за трговинске услуге у спољном промету
 - Објасни везу између спољне и унутрашње трговине уз основне примере
 - Изабере одговарајућу лизинг понуду и тачно израчуна трошкове
 - Наведе предности и недостатке различитих врста спољнотрговинских послова, уз ограничену анализу
-

Оцена 3 (добар)

Ученик је у стању да:

- Дефинише појам спољне трговине уз помоћ наставника и наброји основне карактеристике
 - Објасни улогу и значај спољне трговине са основним разумевањем
 - Наведе једноставне примере значаја спољне трговине за Републику Србију
 - Изнесе неколико аргумената за ограничење трговине, без дубље анализе
 - Објасни основне принципе спољнотрговинског пословања
 - Разликује основне субјекте спољнотрговинског пословања, уз подршку наставника
 - Наведе опште карактеристике предузећа за увоз и извоз
 - Разликује основне врсте и облике спољнотрговинских послова
 - Објасни режиме спољне трговине на основном нивоу
 - Наведе основне организације за трговинске услуге у спољном промету
 - Наведе једноставну везу између спољне и унутрашње трговине
 - Изабере лизинг понуду и израчуна трошкове лизинга на једноставнијим примерима
 - Наведе основне предности и недостатке спољнотрговинских послова
-

Оцена 2 (довољан)

Ученик је у стању да:

- Дефинише појам спољне трговине и наброји најмање једну карактеристику
- Претежно уз помоћ наставника објасни улогу и значај спољне трговине
- Наведе један пример значаја спољне трговине за Републику Србију
- Наброји најмање један аргумент за ограничење трговине
- Препозна неке принципе спољнотрговинског пословања, уз подршку наставника
- Разликује неке субјекте спољнотрговинског пословања, уз помоћ наставника
- Наведе неке карактеристике предузећа за увоз и извоз
- Разликује основне врсте спољнотрговинских послова уз примере
- Наведе поједине режиме спољне трговине
- Уз помоћ наставника идентификује организације за трговинске услуге у спољном промету
- Наведе поједине везе између спољне и унутрашње трговине
- Претежно уз помоћ наставника израчуна трошкове лизинга
- Наброји предности и недостатке спољнотрговинског пословања, без анализе

Оцена 1 (недовољан)

Ученик није у стању да:

- Дефинише спољну трговину, ни да наброји њене карактеристике
- Објасни значај спољне трговине за Републику Србију
- Објасни аргументе за ограничење трговине
- Објасни принципе спољнотрговинског пословања
- Разликује субјекте спољне трговине
- Објасни карактеристике предузећа за увоз и извоз
- Разликује врсте и облике спољнотрговинских послова
- Објасни режиме спољне трговине
- Разликује организације за трговинске услуге
- Објасни везу унутрашње и спољне трговине
- Изабере одговарајућу лизинг понуду
- Израчуна трошкове лизинга
- Утврди предности и недостатке спољнотрговинских послова

2. модул: Девизно пословање

Оцена 5 (одличан)

Ученик је у стању да:

- Прецизно и самостално разликује системе међународних плаћања и објасни њихову примену у пракси
 - Јасно разликује средства међународних плаћања (валуте и девизе) и наведе примере
 - Дефинише девизни курс и јасно разликује врсте девизних курсева
 - Детаљно објасни девизно тржиште и његову улогу у спољној трговини
 - Прецизно разликује врсте девизног тржишта и субјекте који послују на њему
 - Детаљно разликује инструменте платног промета са иностранством, објашњава њихове функције и предности
 - Објасни све облике плаћања према иностранству са примерима из праксе
 - Детаљно идентификује ризике код спољнотрговинског пословања
 - Тачно израчуна динарску противвредност за плаћање увоза и наплату извоза у различитим условима
 - Анализира различите инструменте платног промета са иностранством и образлажи избор најприкладнијег
 - Тачно утврди ризике спољнотрговинског пословања и предлаже свеобухватна решења за њихово ублажавање
-

Оцена 4 (врло добар)

Ученик је у стању да:

- Разликује системе међународних плаћања, уз мање недостатке у објашњењу
 - Разликује средства међународних плаћања и наведе већину примера
 - Тачно дефинише девизни курс и разликују већину врста девизних курсева
 - Објасни девизно тржиште, не превише детаљно
 - Наведете врсте девизног тржишта и субјекте који послују на њему, уз мању подршку наставника
 - Објасни инструменте платног промета са иностранством и њихову примену, уз поједине недостатке
 - Наведете и објасните неке облике плаћања према иностранству
 - Идентификује ризике код спољнотрговинског пословања и предложи делимично адекватне мере за њихово ублажавање
 - Израчуна динарску противвредност за увоз и извоз са појединим грешкама
 - Упореди инструменте платног промета са иностранством, без дубље анализе.
 - Препозна ризике спољнотрговинског пословања
-

Оцена 3 (добар)

Ученик је у стању да:

- Уз помоћ наставника разликују системе међународних плаћања
 - Наведе основну разлику између валута и девиза
 - Дефинише девизни курс и разликују једну или две врсте девизних курсева
 - Објашњава појам девизног тржишта
 - Уз помоћ наставника разликује основне врсте девизног тржишта
 - Наведе неке инструменте платног промета са иностранством и њихове опште карактеристике
 - Објасни основне облике плаћања према иностранству
 - Идентификује један или два ризика код спољнотрговинског пословања и предлаже једноставне мере за ублажавање ризика
 - Уз помоћ наставника израчуна динарску противвредност за увоз и извоз
 - Наведе основне инструменте платног промета, без детаљне анализе
 - Препозна ризике спољнотрговинског пословања
-

Оцена 2 (довољан)

Ученик је у стању да:

- Претежно уз помоћ наставника разликују системе међународних плаћања
 - Разликује валуте и девизе, уз помоћ наставника
 - Дефинише девизни курс и објасни највише једну врсту девизног курса
 - Наведе основне појмове о девизном тржишту, не превише детаљно
 - Препозна једну врсту девизног тржишта или субјекта, уз помоћ наставника
 - Наведе неколико инструмената платног промета
 - Претежно уз помоћ наставника објасни облике плаћања према иностранству
 - Препозна ризике у спољнотрговинском пословању
 - Претежно уз помоћ наставника израчуна динарску противвредност за увоз или извоз на једноставнијим примерима
 - Наведе неке инструменте платног промета
 - Наведе ризике у спољној трговини али без конкретних мера за њихово ублажавање
-

Оцена 1 (недовољан)

Ученик није у стању да:

- Разликује системе или средства међународних плаћања
- Дефинише девизни курс, нити разликују врсте девизних курсева
- Дефинише девизно тржиште и субјекте који послују на њему
- Препозна инструменте платног промета, нити облике плаћања према иностранству
- Идентификују ризике спољнотрговинског пословања
- Израчуна динарску противвредност за плаћање увоза и наплату извоза
- Наведе и упореде инструменте платног промета са иностранством

3. модул: Платни биланс и међународна размена

Оцена 5 (одличан)

Ученик је у стању да:

- Прецизно и самостално дефинише платни биланс, уз објашњење његовог значаја
- Детаљно објасни садржај платног биланса, разликују све његове врсте и наведе примере из праксе
- Тачно објасни трговински биланс, укључујући његову улогу у економији
- Разликује све врсте трансакција у платном билансу са примерима
- Детаљно анализира промене у структури међународне размене и објашњава њихов значај
- Објасни улогу мултинационалних компанија и анализира њихов утицај на глобалну економију
- Објасни значај и последице глобализације светске привреде, уз критички осврт на позитивне и негативне аспекте

Оцена 4 (врло добар)

Ученик је у стању да:

- Дефинише платни биланс, уз мање пропусте у детаљима
- Објасни садржај платног биланса и разликује већину његових врста уз поједине недостатке
- Објасни трговински биланс
- Разликује главне врсте трансакција у платном билансу, уз мању подршку наставника
- Анализира промене у структури међународне размене, уз мање пропусте

- Објасни улогу мултинационалних компанија, уз делимичну анализу њиховог утицаја
 - Наведе значај и последице глобализације светске привреде, уз основну анализу њених аспеката
-

Оцена 3 (добар)

Ученик је у стању да:

- Уз помоћ наставника дефинише платни биланс и објасни његов основни значај
 - Наведе основне елементе платног биланса и разликују неке његове врсте
 - Уз помоћ наставника објасни трговински биланс
 - Разликује неке врсте трансакција у платном билансу, уз помоћ наставника
 - Наведе основне промене у структури међународне размене, али са ограниченом анализом
 - Претежно уз помоћ наставника објасни улогу мултинационалних компанија
 - Објасни значај глобализације светске привреде, али без детаљне анализе последица
-

Оцена 2 (довољан)

Ученик је у стању да:

- Претежно уз помоћ наставника дефинише платни биланс
 - Претежно уз помоћ наставника разликује трансакције у платном билансу и препозна неке његове врсте
 - Наведе основне елементе трговинског биланса, без дубљег разумевања
 - Разликује једну или две врсте трансакција у платном билансу уз инструкције
 - Наведе примере промена у међународној размени, без дубље анализе
 - Претежно уз помоћ наставника објасни основну улогу мултинационалних компанија
 - Наведе значај глобализације светске привреде, уз значајну подршку наставника
-

Оцена 1 (недовољан)

Ученик није у стању да:

- Дефинише платни биланс
- Објасни садржај платног биланса, нити његове врсте

- Објасни трговински биланс
- Разликује трансакција у платном билансу
- Објасни промене у структури међународне размене
- Објасни улогу и развој мултинационалних компанија
- Објасни значај и последице глобализације светске привреде

4. модул: Међународно кретање капитала

Оцена 5 (одличан)

Ученик је у стању да:

- Прецизно дефинише међународно кретање капитала и објасни његов значај уз конкретне примере
 - Јасно разликује све облике међународног кретања капитала и објасни их кроз примере
 - Детаљно анализира позитивне и негативне ефекте увоза капитала
 - Објасни значај извоза капитала
 - Детаљно објасни улогу кредита као облика међународног кретања капитала, укључујући његове предности и недостатке
 - Тачно дефинише појам акција, објасни њихове врсте и права која доносе
 - Прецизно дефинише обвезнице, њихов садржај, врсте и примену у пракси
 - Објасни стране директне инвестиције (СДИ) и анализира њихов значај за економију
 - Анализира заједничка улагања као облик СДИ и јасно истиче њихове предности и недостатке
 - Објасни значај и улогу SIEPA агенције уз практичне примере њеног утицаја на економски развој Србије
-

Оцена 4 (врло добар)

Ученик је у стању да:

- Дефинише међународно кретање капитала, не превише детаљно
- Разликује већину облика међународног кретања капитала уз поједине недостатке у објашњењу

- Објасни позитивне и негативне ефекте увоза капитала, уз основну анализу
 - Наведе значај извоза капитала, уз основно образложење
 - Објасни улогу кредита у међународном кретању капитала
 - Дефинише акције и објасни њихове врсте и права, уз поједине недостатке
 - Објасни обвезнице, њихов садржај и врсте, не превише детаљно
 - Објасни СДИ, уз основно навођење њиховог значаја
 - Објасни заједничка улагања, уз истакнуте предности и недостатке
 - Наводе значај и улогу SIEPA агенције уз основне примере њеног утицаја на економски развој Србије
-

Оцена 3 (добар)

Ученик је у стању да:

- Уз помоћ наставника дефинише међународно кретање капитала и његов значај
 - Разликује основне облике међународног кретања капитала, уз подршку наставника
 - Наведе основне позитивне и негативне ефекте увоза капитала, без дубље анализе.
 - Објасни значај извоза капитала
 - Објасни улогу кредита, уз потешкоће у идентификовању њихових предности и недостатака
 - Уз помоћ наставника дефинише акције и наводи њихове врсте
 - Наводи основне информације о обвезницама, уз ограничено разумевање
 - Објасни СДИ, без анализе њиховог значаја
 - Са потешкоћама објасни заједничка улагања, уз ограничено разматрање предности и недостатака
 - Наведе основне функције SIEPA агенције без конкретних примера њеног утицаја на економски развој Србије
-

Оцена 2 (довољан)

Ученик је у стању да:

- Уз значајну помоћ дефинише међународно кретање капитала и његов значај
- Разликује неколико облика међународног кретања капитала
- Наведе један или два ефекта увоза капитала
- Делимично објасни значај извоза капитала, уз помоћ наставника
- Претежно уз помоћ наставника објасни улогу кредита као облика међународног кретања капитала
- Дефинише акције и њихове основне карактеристике, уз помоћ наставника.
- Уз помоћ наставника дефинише обвезнице

- Дефинише СДИ, без дубљег разумевања
 - Уз помоћ наставника разликују основне предности и недостатке заједничких улагања
 - Наводе улогу SIEPA агенције
-

Оцена 1 (недовољан)

Ученик није у стању да:

- Дефинише међународно кретање капитала, нити објасни његов значај
- Разликује облике међународног кретања капитала
- Наведе позитивне и негативне ефекте увоза капитала
- Објасни значај извоза капитала
- Објасни улогу кредита у међународном кретању капитала
- Објасни акције, нити њихове врсте и права која доносе
- Објасни обвезнице, нити њихове врсте и садржај
- Објасни СДИ и њихов значај
- Објасни заједничка улагања као облик директних инвестиција, нити њихове добре и лоше стране
- Објасни значај и улогу SIEPA агенције

5. модул: Међународне финансијске организације

Оцена 5 (одличан)

Ученик је у стању да:

- Самостално анализира улоге различитих међународних финансијских организација, повезује их са специфичним економским ситуацијама и објашњава њихову међусобну повезаност
- Прецизно разликује врсте трговинских споразума и аргументовано објашњава њихов значај за глобалну и локалну економију, укључујући примере из праксе.
- Детаљно објашњава улогу Светске трговинске организације (WTO) у регулисању светске трговине и процењује њен утицај на различите привреде
- Аргументовано објашњава позитивне и негативне стране приступа интеграцијама у светској привреди, користећи примере различитих држава или региона

Оцена 4 (врло добар)

Ученик је у стању да:

- Објасни улоге међународних финансијских организација и наведе примере њиховог утицаја на економије
- Разликује врсте трговинских споразума и описује њихов значај за економске односе, наводећи неколико примера
- Објасни основну улогу Светске трговинске организације (WTO) и њену функцију у регулисању светске трговине
- Наведете аргументе за и против приступа интеграцијама у светској привреди, уз ограничено повезивање са примерима из праксе

Оцена 3 (добар)

Ученик је у стању да:

- Наведете основне улоге међународних финансијских организација, уз ограничено разумевање њихове међусобне повезаности
- Разликује неколико врста трговинских споразума и наведе један или два примера њихове примене
- Објасни основну функцију Светске трговинске организације (WTO), али без дубље анализе њеног утицаја
- Наведете једноставне аргументе за приступ интеграцијама у светској привреди, не превише детаљно

Оцена 2 (довољан)

Ученик је у стању да:

- Наведете неке међународне финансијске организације и њихове основне улоге, уз минимално разумевање њиховог значаја
- Препознаје трговинске споразуме, без јасног разликовања њихових врста
- Наведете улогу Светске трговинске организације (WTO), али не наводи њене функције
- Наведете бар један аргумент за приступ интеграцијама у светској привреди, али без детаљнијег објашњења

Оцена 1 (недовољан)

Ученик није у стању да:

- Препозна и објасни улоге међународних финансијских организација
- Наведе и разликује трговинске споразуме
- Наведе улогу Светске трговинске организације (WTO) и објасни њен значај
- Објасни аргументе приступа интеграцијама у светској привреди

6. модул: Царинско пословање

Оцена 5 (одличан)

Ученик је у стању да:

- Детаљно и аргументовано објасни улогу и значај царине у националној и међународној економији
- Прецизно разликује врсте царина и објасни аргументе за њихово увођење, користећи релевантне примере
- Јасно разликује и повезује основне појмове везане за царине робе
- Самостално и тачно израчуна царинске дажбине при увозу робе
- Детаљно објасни примену царинских олакшица, уз примере њихове примене у различитим ситуацијама

Оцена 4 (врло добар)

Ученик је у стању да:

- Објасни улогу и значај царине и наведе њен утицај на привреду
- Разликује основне врсте царина и објашњава аргументе за њихово увођење
- Наведе и објасни основне појмове везане за царине робе, уз поједине грешке у интерпретацији
- Израчуна царинске дажбине при увозу робе уз мање грешке
- Објасни примену царинских олакшица, наводећи примере, али без дубље анализе њихових утицаја

Оцена 3 (добар)

Ученик је у стању да:

- Наведе улогу царине и њен значај, али без детаљног објашњења
- Препозна основне врсте царина и укратко опише аргументе за њихово увођење
- Наведе основне појмове везане за царине робе, уз помоћ наставника

- Израчуна царинске дажбине при увозу робе на једноставнијим примерима, уз помоћ наставника
- Наведе пример примене царинских олакшица, али без детаљног објашњења

Оцена 2 (довољан)

Ученик је у стању да:

- Наведе основни значај царине, уз недовољно разумевање њене улоге
- Препозна врсте царина, али без објашњења њиховог значаја или аргумената за увођење
- Наведе неке од појмова везаних за царињење робе, претежно уз помоћ наставника
- Израчуна царинске дажбине, претежно уз помоћ наставника
- Наведе једноставне примере царинских олакшица, али без разумевања њихове примене

Оцена 1 (недовољан)

Ученик није у стању да:

- Објасни улогу и значај царине
- Разликује врсте царина и аргументе за њихово увођење
- Разликује основне појмове везане за царињење робе
- Израчуна царинске дажбине при увозу робе
- Објасни или наведе примену царинских олакшица

7. модул: Улога државе у регулисању спољнотрговинског пословања

Оцена 5 (одличан)

Ученик је у стању да:

- Детаљно и аргументовано објасни улогу државе у спољној трговини, укључујући механизме, стратегије и инструменте који се користе за подршку и контролу
- Наведе све релевантне државне институције које учествују у регулисању увоза и извоза (нпр. Министарство трговине, НБС, царинска управа) и објасни њихове улоге у процесу
- Објасни улогу сваке институције у регулисању увоза и извоза, уз примере њихових надлежности и активности
- Детаљно објасни значај девизно-документарне контроле, укључујући њену примену и утицај на трговину

- Аргументовано објасни улогу Народне банке Србије (НБС) у спољнотрговинском пословању, укључујући њене инструменте монетарне политике, девизне резерве и контролу платног промета

Оцена 4 (врло добар)

Ученик је у стању да:

- Објасни улогу државе у спољној трговини, наводећи основне механизме и стратегије, без дубље анализе
- Наведе већину релевантних државних институција које учествују у регулисању увоза и извоза, уз основна објашњења њихових улога
- Објасни улогу институција у регулисању увоза и извоза, без детаљнијих примера
- Опише значај девизно-документарне контроле, уз основно разумевање њене примене
- Објасни улогу Народне банке Србије (НБС) у спољнотрговинском пословању, уз основне информације о њеној функцији у девизном пословању и контроли

Оцена 3 (добар)

Ученик је у стању да:

- Уопштено објасни улогу државе у спољној трговини, уз ограничено разумевање
- Наведе неке од државних институција које учествују у регулисању увоза и извоза, са недостацима у њиховом набрајању или објашњењу
- Делимично објасни улогу институција у регулисању увоза и извоза, али не довољно детаљно
- Наведе значај девизно-документарне контроле, без разумевању њене улоге у пракси
- Делимично објасни улогу Народне банке Србије (НБС) у спољнотрговинском пословању, уз помоћ наставника

Оцена 2 (довољан)

Ученик је у стању да:

- Наведе улогу државе у спољној трговини, претежно уз помоћ наставника
- Наведе само неколико институција које учествују у регулисању увоза и извоза, без објашњења њихових функција
- Објасни улогу институција у регулисању увоза и извоза, претежно уз помоћ наставника
- Делимично разуме значај девизно-документарне контроле

- Уопштено наведе улогу Народне банке Србије (НБС) у спољнотрговинском пословању, али без конкретних примера и дубљег разумевања

Оцена 1 (недовољан)

Ученик није у стању да:

- Објасни улогу државе у спољној трговини
- Наведете државне институције које учествују у регулисању увоза и извоза
- Објасни улогу институција у регулисању увоза и извоза
- Објасни значај девизно-документарне контроле
- Наведете улогу Народне банке Србије (НБС) у спољнотрговинском пословању